

BASINÇ YARASININ EVDE BAKIMININ YÖNETİLMESİ

Handan AYDIN KAHRAMAN¹

İbrahim NAS²

GİRİŞ

Basınç yarası Ulusal Basınç Ülseri Danışma Paneli (NPUAP) tarafından genellikle kemik çıkıntısının bulunduğu deride veya daha alttaki dokuda bölgesel bir yaralanma olduğu belirtilmektedir. Dünya genelinde tüm sağlık bakım ortamlarında ciddiyle üzerinde durulan basınç yarasının prevalansının %6 ile %19 arasında değiştiği ifade edilmektedir (1). 2050 yılına kadar bu oranın %40-%50'lere kadar çıkacağı tahmin edilmektedir (2). Basınç yarası yalnızca hasta ailelerine değil, aynı zamanda küresel ve ulusal olarak sağlık sistemlerine de yük getiren bir tür kronik ülserdir. Küresel Hastalık Yüğü 2019 yılında elde edilen verileri toplam 3.170.796 vakanın olduğunu, vakaların çoğunluğunun yaşlılardan oluştuğunu, 24.389 ölümün basınç yarası nedeniyle gerçekleştiğini ortaya koymuştur (3). Bunun yanında ülke ekonomisine basınç yarası tedavisinin maliyeti yılda yaklaşık 11 milyar dolar olduğu bildirilmiştir (4).

¹ Öğr. Gör., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, haydin@erzincan.edu.tr

² Öğr. Gör., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ibrahimnas56@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Position Statements-National Pressure Ulcer Advisory Panel. (2021). 15.112022 tarihinde: <https://www.npiap.com/page/positionstatements> adresinden ulaşılmıştır).
2. Mervis JS, Phillips TJ. Pressure ulcers: Pathophysiology, epidemiology, risk factors, and presentation. *Journal of the American Academy of Dermatology*, 2019;81(4), 881-890.
3. Yakupu A, Wang H, Huang L, et.al. Global, Regional, and National Levels and Trends in the Burden of Pressure Ulcer from 1990 to 2019: A Systematic Analysis for the Global Burden of Disease 2019. *The International Journal of Lower Extremity Wounds*, 2022; 15347346221092265.
4. Zulkowski K, Langemo D, Posthauer ME. National Pressure Ulcer Advisory Panel. *Coming to consensus on deep tissue injury. Adv Skin Wound Care*, 2005; 18(1):28-29.
5. Cox J, Edsberg Le, Koloms K, et.al. Pressure İnjuries İn Critical Care Patients İn Us Hospitals: Results Of The International Pressure Ulcer Prevalence Survey. *Journal Of Wound, Ostomy And Continence Nursing*, 2022; 49(1), 21-28.
6. Hill-Brown S. Reduction of pressure ulcer incidence in the home healthcare setting: A pressure-relief seating cushion project to reduce the number of community-acquired pressure ulcers. *Home Healthcare Now*. 2011; 29(9):575-9.
7. Kıraner E, Terzi B, Ekinci Au, et.al. Yoğun Bakım Ünitemizdeki Basınç Yarası İncidansı ve Risk Faktörlerinin Belirlenmesi. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi*. 2016; 20(1):78-83.
8. Çubukçu M. Evde Bakım Alanlarda Düşme Riskinin Değerlendirilmesi *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*. 2018; 22(1):50-57.
9. Vera-Salmerón E, Mota-Romero,E, Romero-Béjar JL, et.al. Pressure Ulcers Risk Assessment According To Nursing Criteria. *In Healthcarel*. 2022; 10(8):1438.
10. Parisod H, Holopainen A, Kielo-Viljamaa E, et.al. Attitudes Of Nursing Staff Towards Pressure Ulcer Prevention İn Primary And Specialised Health Care: A Correlational Cross-Sectional Study. *International Wound Journal*. 2022;19(2): 399-410.
11. Langemo DK, Black, J. Pressure Ulcers in Individuals Receiving Palliative Care: A National Pressure Ulcer Advisory Panel White Paper©. *Advances in skin & wound care*,2010;23(2):59-72.
12. Antony L, Thelly As. Knowledge On Prevention Of Pressure Ulcers Among Caregivers Of Patients Receiving Home-Based Palliative Care. *Indian Journal Of Palliative Care*. 2022;28(1):75.
13. Çelik S, Dirimeşe E, Taşdemir N, et al. Hemşirelerin Bası Yarasını Önleme ve Yönetmesi. *Bakırköy Tıp Dergisi*. 2017; 13:134-139.
14. Johs-Artisensi JI, Hansen Ke. Quality Of Care. In Quality Of Life And Well-Being For Residents İn Long-Term Care Communities. *Springer, Cham*.2022; 155-174.

15. Alderden J, Rondinelli J, Pepper G, et.al. Risk factors for pressure injuries among critical care patients: A systematic review. *International Journal of Nursing Studies*. 2017;71:97–114.
16. Whiteing NL. Skin assesment of patients at risk of pressure ulcers. *Nursing Standart. Art&Science Wound Care Focus*. 2009; 24: 40-44.
17. Beğen T. Yoğun Bakımda Dekübit Ülserleri: Risk Faktörleri ve Önlenmesi. *Yoğun Bakım Dergisi*. 2004; 4:244-253.
18. Perry AG, Potter PA. Fundamentals of nursing. St. Louis, MO: Mosby.2006
19. Agrawal K, Chauhan N. Pressure ulcers: Back to the basics. *Indian Journal of Plastic Surgery*. 2016;45:244-252.
20. Karadağ A. Basınç ülserlerinde hemşirelik bakımı, İçinde: Klinik Uygulama Becerileri ve Yöntemleri, Aştı, T. ve Karadağ, A. (Ed.), *Nobel Tıp Kitabevi*, Adana. 2011; 431.
21. Bergstorm N. Bası Yaraları. Çeviri Editör: Prof Dr. Ömer Faruk Şendur; Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Pratik El kitabı. *Güneş Tıp Kitabevi*, 2. Baskı, İstanbul. 2008;465-480.
22. Coleman S, Nixon J, Keen J, et.al. A new pressure ulcer conceptual framework. *Journal of advanced nursing*. 2014;70(10): 2222-2234.
23. Bhattacharya S, Mishra RK. Pressure ulcers: current understanding and newer modalities of treatment. *Indian Journal of plastic surgery*. 2015;48(01):004-016.
24. Ay F.Kavramlar & İlkeler U. *Medikal Yayıncılık*. 2008
25. Tel Aydın, Tel H, Sabancıoğulları S. Evde ve kurumda yaşayan 60 yaş ve üzeri bireylerin günlük yaşam aktivitelerini sürdürme ve yalnızlık yaşama durumu. *Türk Geriatri Dergisi*. 2006;9(1):34-40.
26. Sullivan N, Schoelles KM. Preventing in-facility pressure ulcers as a patient safety strategy: a systematic review. *Annals of internal medicine*. 2013;158(5): 410-416.
27. Raju D, Su.X, Patrician Pa, et.al. Exploring Factors Associated with Pressure Ulcers: A Data Mining Approach. *Int J Nurs Stud*. 2015;52:102–11.
28. Saleh MY, Al-Hussami M, Anthony D. Pressure ulcer prevention and treatment knowledge of Jordanian nurses. *Journal of tissue viability*. 2013;2(1):1-11.
29. Taylor C., Mulligan, K, McGraw C. Barriers and enablers to the implementation of evidence-based practice in pressure ulcer prevention and management in an integrated community care setting: A qualitative study informed by the theoretical domains framework. *Health Soc Care Community*. 2021;29(3):766-779.
30. Bergquist-Beringer S, Daley CM. Adapting pressure ulcer prevention for use in home health care. *Journal of Wound Ostomy & Continence Nursing*. 2021;8(2):145-154.
31. Hartmann CW, Solomon J, Palmer JA, et.al. Contextual facilitators of and barriers to nursing home pressure ulcer prevention. *Advances in Skin & Wound Care*.2016;29(5):226-238.
32. Şahin AD, Seyrek S, Ertürk A, et.al. Evde Bakım Hastalarında Bası Yaraları ve Hastaların Demografik Özellikleri. *Konuralp Medical Journal/Konuralp Tıp Dergisi*. 2011;9(1).

33. Zarei M, Kalhor A, Tale Masouleh M. An experimental oscillation damping impedance control for the novint falcon haptic device based on the phase trajectory length function concept. Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers, Part C: *Journal of Mechanical Engineering Science*. 2019; 233(8):2663-2672.
34. Aydın Kahraman H. Bası yarası gelişen hastaların evde bakım sürecinde karşılaştıkları sorunların günlük yaşam aktivitelerine göre değerlendirilmesi, Yüksek lisans Tezi. *Atatürk Üniv. Sağ.Bil.Enst. Erzurum, Türkiye*. 2019 <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=81plHpw79oVvw-24-oUJ6g&no=uT9GYrkOmeQREccHsBjA3g>
35. Scheel-Sailer A, Wyss A, Boldt C, et.al. Prevalence, location, grade of pressure ulcers and association with specific patient characteristics in adult spinal cord injury patients during the hospital stay: a prospective cohort study. *Spinal cord*. 2013;51(11):828-833.